

**LEGĂMÂNTUL
HARULUI**

ȘI

**LEGĂMÂNTUL
FAPTELOR**

WALTER CHANTRY

LEGĂMÂNTUL FAPTELOR ȘI LEGĂMÂNTUL HARULUI

Walter Chantry

© 2017 Asociația MAGNA GRATIA.

Toate drepturile rezervate. Nici o parte a acestei publicații nu poate fi reprodusă, stocată sau transmisă în orice formă și prin orice mijloace – electronice, mecanice, prin fotocopiere, microfilmare, înregistrare sau alt fel – cu excepția unor citate scurte în recenzii, fără permisiunea prealabilă a deținătorului drepturilor de autor.

Publicat în original sub titlul *The Covenants of Works and Grace*. Tradus și publicat cu permisiunea Chapel Library, 2603 W Wright Street, Pensacola, FL 32505, www.chapellibrary.org. Used by permission of Chapel Library. For Christ-centered materials from prior centuries, contact Chapel Library at www.chapellibrary.org

Traducerea: Asociația MAGNA GRATIA.

Asociația MAGNA GRATIA nu susține în mod necesar toate punctele de vedere ale autorilor pe care îi traduce și/sau publică.

Dacă nu este precizat altfel în text, citatele biblice sunt preluate din Biblia Cornilescu, ediția revizuită. Drepturi de autor British and Foreign Bible Society (BFBS) și Societatea Biblică Interconfesională din România (SBIR) 1924, 2016. Folosit cu permisiune.

Traducerea, design copertă și interior și tehnoredactare: MAGNA GRATIA.

RESPECTAȚI DREPTURILE DE AUTOR!

Este interzis în mod expres:



imprimarea a mai mult de 3 ex. pentru uz personal, a mai mult de 10 ex. din maxim 5 publicații diferite pentru prieteni și rude;



imprimarea profesională (la tipografie, indiferent dacă produsul este comercializat sau nu);



stocarea fișierelor oricărei cărți pe bloguri, pagini de internet, portaluri sau transmiterea pe cale electronică, altfel decât a link-urilor către website-ul MAGNA GRATIA.



copierea și republicarea a peste 250 de semne/publicație pe alte portaluri, pagini de internet, bloguri, în publicații tipărite sau în predici, prezentări, conferințe etc.

Politica de copyright completă este disponibilă la adresa de internet:

<http://www.magnagratia.org/copyright.html>



Asociația MAGNA GRATIA

Str. Liliacului nr.26,

Dascălu-Ilfov 077075

Email: contact@magnagratia.org

Internet: www.magnagratia.org

LEGĂMÂNTUL
FAPTELOR
ȘI
LEGĂMÂNTUL
HARULUI

Walter Chantry

Cuprins

Introducere	7
Capitolul 1. Definirea legămintelor	11
Capitolul 2. Asemănări și deosebiri între cele două legă- minte	17
Capitolul 3. Implicații ale înțelegerii biblice a legămintele- lor	27
Capitolul 4. O corecție a punctelor de vedere pervertite asupra Scripturii	43
Note explicative	53

INTRODUCERE



*„Vrăjmășie voi pune între tine și femeie, între sămânța ta și sămânța ei. Aceasta îți va zdrobi capul, și tu îi vei zdrobi călcâiul.” -
Geneza 3:15*

„În sudoarea feței tale să-ți mănânci pâinea, până te vei întoarce în pământ, căci din el ai fost luat; căci țărână ești, și în țărână te vei întoarce.” - Geneza 3:19

Este dificil să spunem cine a fost persoana care a denumit pentru prima dată doctrina legămintelor cu expresia “miezul teologiei”, dar este o observație foarte bună. Fără oase, trupul omului n-ar fi decât o grămadă de carne fără formă. În mod asemănător, fără teologie, ideile Scripturii ar fi un amestec fără formă. Măduva stă la centrul oaselor care dau formă trupurilor noastre, și ea dă sănătate trupului. Tot așa, doctrina legămintelor stă în centrul teologiei, iar sănătatea oricărui sistem teologic de-

pinde de înțelegerea acestor adevăruri. Ar fi aproape imposibil să exagerăm cu privire la importanța centrală a învățaturii biblice asupra legămintelor.

În capitolul 3 din Geneza, observăm două legăminte în acțiune. Două legăminte foarte diferite sunt în vigoare în același timp. Legământul Faptelor nu este introdus în capitolul 3, dar aici vedem că toate speranțele omului aflat sub Legământul Faptelor se năruiește aici. Blestemul asociat Legământului Faptelor este aici pronunțat, și el începe să cadă din acest moment asupra lui Adam, a urmașilor lui și asupra acestei lumi.

Lucrul cu adevărat uimitor este că, imediat ce este pronunțat blestemul asociat Legământului Faptelor, este prezentat și un nou legământ. Astfel, promisiunile Legământului Harului sunt anunțate (Geneza 3:15) chiar înainte ca blestemele primului legământ să fie aplicate (Geneza 3:19). La fel de uimitor este faptul că următoarea faptă a lui Adam care este scrisă în Biblie este un act al credinței care a izvorât din Legământul Harului. „Adam a pus nevastei sale numele Eva: căci ea a fost mama tuturor celor vii” (Geneza 3:20). Primul păcătos nu disperase sub povara eșecului său colosal în Legământul Faptelor și nici nu a fost copleșit de blestemul îngrozitor al morții universale care tocmai fusese anunțat. Dimpotrivă, Adam a avut speranță. El a fost plin de optimism la auzul Legământului

prețios și glorios al harului, care venea însoțit de promisiuni fericite.

Legământul Harului se ridică din cenușa Legământului Faptelor. Pe când omul tocmai făcea primii lui pași în ruina pământului blestemat, el a putut să se și încreadă în Legământul Harului. Aceste evenimente sunt ca niște traducători pentru tot restul conținutului Bibliei. Geneza începe cu începutul – oferind cadrul general pentru înțelegerea întregii Scripturi. Dacă oamenii înțeleg greșit primele 3 capitole din Geneza, ei nu pot să înțeleagă restul Bibliei. Geneza 3 și cele două legăminte prezentate aici domină experiența și istoria omenirii și vor continua să facă aceasta până când acest pământ vechi și blestemat va fi distrus.

1

DEFINIREA LEGĂMINTELOR



A. CE ESTE UN LEGĂMÂNT?

Cel Preaînalt, Care este infinit mai presus decât creatura Sa, omul, l-a creat pe acesta într-o stare de binecuvântare (sau fericire). Ce însemna anume această stare de binecuvântare nu a rămas o enigmă pentru noi, ci este specificat cu claritate în primele 3 capitole din Geneza.

1) Omul a avut viață, atât spirituală, cât și fizică.

2) Omul a avut înțelepciune și neprihănire, fiind creat după chipul lui Dumnezeu.

3) Omul a avut comuniune cu Dumnezeu, părtășie intimă cu Creatorul său. El s-a bucurat de apropierea și

prietenia Celui Preaînalt. Aceste lucruri reprezintă întotdeauna fericirea adevărată pentru ființele omenești: să trăiești, plin de înțelepciune și neprihănire, în compania zilnică a Dumnezeului tău.

Când omul a fost creat, el a avut un caracter care avea capacitatea de a se schimba. Pierderea acestei stări de binecuvântare era un lucru posibil, și a devenit o realitate tristă faptul că el a și pierdut în fapt viața (Geneza 3:19), neprihănirea (3:11) și comuniunea cu Dumnezeu (3:8). Pe când omul era încă în starea de binecuvântat, Domnul i-a pus înaintea o cale prin care el să stăruie și să confirme acea stare. În aceasta stă miezul a ceea ce este un legământ: *o înțelegere stabilită în mod suveran, prin care omul să poată fi binecuvântat.*

B. LEGĂMÂNTUL FAPTELOR

Omul ar fi putut trăi veșnic. El ar fi putut să rămână în acea înțelepciune și neprihănire. El ar fi putut rămâne veșnic în compania Domnului creației. El ar fi putut să nu cunoască niciodată stricăciunea, ruina și blestemul. Calea prin care inocentul Adam și toți urmașii lui puteau să rămână și să fie asigurați în acea stare de fericire și binecuvântare (și să elimine posibilitatea pierderii fericirii) se baza în totalitate pe ceea ce omul ar fi trebuit să facă.

„Apoi Domnul Dumnezeu a sădit o grădină în Eden, spre răsărit; și a pus acolo pe omul pe care-l întocmise. Domnul Dumnezeu a făcut să răsară din pământ tot felul de pomi, plăcuți la vedere și buni la mâncare, și pomul vieții în mijlocul grădinii, și pomul cunoștinței binelui și răului.” - Geneza 2:8-9

„Domnul Dumnezeu a dat omului porunca aceasta: „Poți să mănânci după plăcere din orice pom din grădină; dar din pomul cunoștinței binelui și răului să nu mănânci, căci în ziua în care vei mânca din el, vei muri negreșit”.” - Geneza 2:16-17

În acest legământ, omul *trebuia să facă* ceea ce i se poruncise pentru a putea rămâne în starea aceea de binecuvântare. Dacă omul inocent ar fi vrut să rămână fericit, totul depindea de ceea ce el trebuia *să facă!* Dacă omul eșua, imediat venea blestemul. Dacă omul avea succes, binecuvântarea era de partea lui și era transmisă asupra tuturor urmașilor lui. Istoric vorbind, această înțelegere dată de Dumnezeu prin care omul putea fi binecuvântat a fost denumită generic *Legământul Faptelor*. Acest nume a fost ales datorită focalizării lui pe ceea ce omul trebuia să facă. În acest legământ, totul depinde de faptele omului.

Unii comentează cu privire la folosirea expresiei „Legământul Faptelor” spunând că Biblia nu folosește această expresie nicăieri în înțelegerea din Grădina Edenului. Evident, dar o mulțime de alți termeni teologici nu

se găsesc în Biblie, și totuși îi folosim. Nici una din expresiile „Trinitate,” „Calvinism,” „doctrinile harului,” „ispăși-rea limitată,” „depravarea totală,” etc. nu se găsește pe paginile Scripturii. Ceea ce este important este dacă doctrinele la care fac referire acești termeni sunt conținute în Cuvântul lui Dumnezeu. Nu se poate nega faptul că ideile la care face referire expresia „Legământul Faptelor” nu se găsesc în Biblie. Nu contează dacă cineva vrea să folosească în schimb expresia „Pactul din Eden,” atâta vreme cât acest „pact” este definit în Biblie.

C. LEGĂMÂNTUL HARULUI

Când Adam a păcătuit în calitate de reprezentant al rasei omenești, și astfel el și toți urmașii lui au căzut din starea de binecuvântare inițială, Domnul Și-a făcut cunoscută hotărârea Lui de a salva o mare mulțime de oameni din starea de păcat și blestem. Dumnezeuul nostru nu a fost luat prin surprindere când Adam s-a răzvrătit. Chiar înainte de crearea lumii, Cel Preaînalt Își stabilise scopurile Harului. Din veșnicie, Tatăl și Fiul au intrat într-un angajament de a recupera pe aleșii lui Dumnezeu din consecințele căderii lor predestinate. Pentru motive știute doar de Dumnezeu, El n-a vrut să abandoneze toată omenirea să fie pradă blestemului pe care ei îl meritau pe drept pentru neascultarea față de Legământul Faptelor.

De aceea, în Grădina Edenului, a fost pronunțat un al doilea legământ. Ca și primul, și acesta a fost oferit de Dumnezeu, dat omului în mod suveran, cu scopul ca acesta să fie binecuvântat (sau fericit). Totuși, acest al doilea legământ a constat dintr-o modalitate prin care omul, care își pierduse viața, înțelepciunea și comuniunea cu Dumnezeu, putea recâștiga aceste elemente ale fericirii sale și putea fi păstrat în ele.

Legământul Faptelor nu a reprezentat o cale de mântuire, ci a fost o cale prin care omul inocent și binecuvântat să continue și să fie confirmat în această stare. Niciodată Domnul nu a propus o schemă sau un legământ al faptelor, prin care *cei păcătoși* ar fi putut fi mântuiți. Legământul Harului este singurul plan divin prin care păcătoșii să poată fi binecuvântați. Geneza 3:15 indică faptul că toată omenirea a devenit în Adam aliatul și companionul lui Satana. Bărbați, femei și toți urmașii lor au devenit compatrioții prințului întunericului. În duh, ei erau mai aproape de diavolul decât de Creatorul lor. Astfel, Domnul a declarat planul Harului Său Suveran la momentul când s-a adresat diavolului:

„Vrăjmășie voi pune între tine și femeie, între sămânța ta și sămânța ei. Aceasta îți va zdrobi capul, și tu îi vei zdrobi călcâiul” - Geneza 3:15

Iehova nu a stabilit cu această ocazie un nou set de reguli pe care omul să le îndeplinească pentru a fi mântuit, ci Creatorul a afirmat că „*Eu voi*” face ceea ce este necesar pentru a separa pe Satana de omul căzut. „*Eu voi*” aduce înapoi pe om alături de Mine, pentru ca el să lupte alături de Mine împotriva acestui dușman comun. Cel rău a pus la cale un plan pentru a se folosi de om în a ataca pe Domnul. Dar *Domnul* va face ca Sămânța femeii să zdrobească pe diavolul, învingându-l. „Mântuirea vine de la Domnul” (Iona 2:9).

Dacă omul căzut în păcat poate fi restaurat și repus în starea de fericire în vreun fel, atunci singura lui speranță stă în *ceea ce Dumnezeu face* pentru el. Sub Legământul Harului, omul primește binecuvântarea, viața, înțelepciunea, neprihănirea și comuniunea cu Dumnezeu. Dar *Dumnezeu* împlinește toate aceste lucruri. Din punctul de vedere al omului, toate acestea reprezintă un dar fără plată. Totul este prin har. De aceea, legământul acesta a fost denumit *Legământul Harului*. Caracteristica sa de bază este harul oferit de Dumnezeu omului, fără plată.

În întreaga Scriptură nu există decât două legăminte originare din divinitate prin care omul poate fi binecuvântat: Legământul Faptelor, adresat omului inocent, și Legământul Harului, adresat omului căzut în păcat. Ambele legăminte au fost comunicate omului în comun în Geneza 3 la căderea acestuia în păcat.

2

ASEMĂNĂRI ȘI DEOSEBIRI ÎNTRE CELE DOUĂ LEGĂMINTE



A. FERICIREA OMENIRII

Atât Legământul Faptelor cât și Legământul Harului au ca scop fericirea omului. Ambele tratează întrebarea, „Care este calea prin care omul poate prospera, poate fi satisfăcut, și poate experimenta starea de fericire?” Iar binecuvântarea către care țintește fiecare din cele două legăminte este în multe feluri identică. Ambele îndreaptă pe om spre viață, înțelepciune, neprihănire și comuniune cu Dumnezeu.

Cu toate acestea, într-un sens Legământul Harului conduce la o mai înaltă stare de fericire decât s-ar fi putut

ajunge vreodată prin Legământul Faptelor, căci calea harului este posibilă numai prin uniunea cu Domnul și Mântuitorul nostru prețios Isus Hristos. A fi mireasa Fiului lui Dumnezeu este un apogeu al binecuvântării, mult superioară aceleia pe care Adam o avea în starea sa de inocență. A domni cu Hristos și a fi părtaș moștenirii Sale reprezintă mai mult decât restaurarea și rămânerea în starea de fericire pe care Adam a trăit-o înainte de cădere. În Hristos, noi suntem înălțați deasupra îngerilor în onoare și binecuvântare. Unirea cu Hristos sugerează o intimitate mai înaltă și un privilegiu în comuniune, cunoaștere, neprihănire și viață, decât a avut Adam în starea sa de dinaintea de cădere.

Așa cum Biblia descrie, Legământul Faptelor este însoțit de un blestem. „Dar din pomul cunoștinței binelui și răului să nu mănânci, căci în ziua în care vei mânca din el, vei muri negreșit” (Geneza 2:17). Acest cuvânt de la Dumnezeu implică binecuvântarea în cazul ascultării, dar arată un blestem expres în caz de neascultare. Este importantă o astfel de subliniere a blestemului care însoțește Legământul Faptelor, pentru că printr-un sistem al faptelor a venit blestemul peste toată omenirea, nu binecuvântarea. De asemenea, oamenii trebuie avertizați că, dacă ei nu aleargă la Hristos pentru a primi har, tot ce le rămâne este obligatoriu blestemul. „Căci toți cei ce se bizuiesc pe

faptele Legii, sunt sub blestem” (Galateni 3:10a). Pe de altă parte, iată promisiunea atașată Legământului Harului:

„...sămânța ei... îți va zdrobi capul, și tu îi vei zdrobi călcâiul.” - Geneza 3:15

Legământul Harului nu are atașat acestuia nici un blestem. Nimeni dintre cei care intră cu adevărat în Legământul Harului nu poate fi blestemat, căci Dumnezeu va face în locul lui tot ceea ce trebuie făcut pentru obținerea acestei fericiri. Legământul Harului nu are nevoie să blesteme pe nimeni. Toată omenirea este deja blestemată ca urmare a încălcării Legământului Faptelor. De aceea, „Acum dar nu este nici o osândire pentru cei ce sunt în Hristos Isus¹” (Romani 8:1a).

B. OMUL TREBUIE SĂ FIE NEPRIHĂNIT PENTRU A PUTEA FI BINECUVÂNTAT

Atât Legământul Faptelor cât și Legământul Harului cer ca omul să fie neprihănit ca să poată fi binecuvântat. Domnul Însuși este sursa întregii integrități morale. De aceea, Lui Îi este imposibil să păcătuiască. El este opus la tot ceea ce înseamnă păcat. El este dezgustat de păcat și mânios pe cei răi în fiecare zi (Psalmii 7:11). El nu poate privi asupra păcatului fără a-l pedepsi. Răspunsul Său instinctiv la păcat este acesta: „Depărtați-vă de la Mine...” Atunci când Cel Preaînalt a creat această lume, *toate* erau

foarte bune (Geneza 1:31). Aceasta înseamnă că toți oamenii creați de El erau neprihăniți din punct de vedere moral.

Cu toate acestea, unei ființe devotată răului i-a fost permis accesul la pământul bun și frumos creat de Dumnezeu. Șarpele (Satana) a înșelat-o apoi pe Eva. El a înșelat-o pe femeie, și a determinat-o apoi să îl ispitească și pe Adam. De la Adam și Eva era de așteptat ca ei să dovedească credincioșie și supunere față de Creatorul lor, dar ei s-au alăturat răzvrătirii celui rău. Prin această depărtare de neprihănire, Adam și toți urmașii lor și-au distrus fericirea. Geneza 3:15 indică faptul că numai o întoarcere la starea de neprihănire ar putea să aducă înapoi binecuvântarea, iar acest lucru este posibil numai în cadrul Legământului Harului. Apoi, în loc să fie vrăjmași lui Dumnezeu, Domnul îi va face pe aleșii Lui să fie vrăjmași lui Satana.

Standardul neprihănirii este identic în ambele legăminte (al faptelor și al harului) și nu constă în nimic altceva decât legea morală imprimată în inimile tuturor oamenilor la creație.

„Pentru că nu cei ce aud Legea, sunt neprihăniți înaintea lui Dumnezeu, ci cei ce împlinesc legea aceasta, vor fi socotiți neprihăniți. Când Neamurile, măcar că n-au lege, fac din fire lucrurile Legii, prin aceasta ei, care n-au o lege, își

sunt singuri lege; și ei dovedesc că lucrarea Legii este scrisă în inimile lor; fiindcă despre lucrarea aceasta mărturișește cugetul lor și gândurile lor, care sau se învinovățesc sau se dezvinovățesc între ele.” - Romani 2:13-15

Nimeni nu poate scăpa pe deplin unei cunoștințe în interiorul său cu privire la acest standard, chiar și atunci când el se răzvrătește împotriva neprihănirii. Dumnezeu este neschimbător în toate căile Sale. Cerința Lui pentru om constă întotdeauna în imitarea neprihănirii Lui. Așteptarea lui Dumnezeu de la om nu se schimbă.

Adam a fost un om neprihănit, cu o inimă înclinată să împlinească standardul neprihănirii stabilit de Dumnezeu. Geneza 2:17 prezintă porunca specifică, „dar din pomul cunoștinței binelui și rău-lui să nu mănânci, căci în ziua în care vei mânca din el, vei muri negreșit”. Dar această poruncă presupune mai mult decât ar putea părea la prima vedere. De aceea, a fost stabilită o perioadă de încercare în decursul căreia omul trebuia să asculte pe deplin pentru a fi confirmată neprihănirea lui, iar punctul central al atenției era focalizat pe un pom.

Teologii adesea fac referire la acest copac ca fiind sacramental. El este simbolic pentru toată ascultarea pe care Creatorul o aștepta de la om. El este simbolul neprihănirii cerute de la om. Dacă Adam ar fi încetat să recu-

noască pe Dumnezeu ca Dumnezeul lui, dacă el ar fi încetat să țină Sabatul, dacă el ar fi fost infidel față de Eva, dacă ar fi fost mincinos sau invidios, căderea lui în păcat s-ar fi petrecut chiar dacă el nu s-ar fi atins de pomul interzis. De fapt, actul de a mânca din fructul interzis a implicat încălcarea tuturor Celor 10 Porunci din Decalog! Multe din aceste lucruri sunt prezentate în mod explicit în Geneza 3. Tânjirea după fructul oprit, dorința de a fi ca Dumnezeu, neîncrederea în Cuvântul lui Dumnezeu, necredințioșia bărbatului față de soția lui etc., toate sunt prezentate în acest pasaj ca parte din actul de a consuma fructul pomului interzis. Pomul acesta a fost simbolic privind standardul neprihănirii pe care omul trebuie să îl împlinească.

Scriptura este insistentă în acest aspect și în mod repetat: anume că Dumnezeu cere ascultare perfectă și continuă în fiecare dintre poruncile legii Sale morale. Deuteronom 27:26 este citat apoi în Galateni 3:10, „Blestemat este oricine nu stăruiește în *toate lucrurile* scrise în cartea Legii, ca să le facă.” Iacov 2:10 este convingător, „Căci, cine păzește toată Legea, și greșește într-o singură poruncă, se face vinovat de toate.” Geneza 3:15 ne arată că dacă omul vrea să fie binecuvântat sub Legământul Harului, atunci el trebuie să stabilească o distanță față de orice păcat. Păcatul și răzvrătirea sunt definite identic în ambele legăminte.

Există o mare diferență între cele două legăminte: când omul era inocent, calea pentru obținerea neprihănirii era ca omul să își asigure prin eforturile proprii neprihănirea de care avea nevoie. Când omul este un păcătos nevinovat și stricat, calea care este propusă pentru obținerea neprihănirii constă în aceea ca omul să se încreadă într-un Mijlocitor care să îi ofere neprihănirea de care are nevoie.

Geneza 3:15 ne oferă primul anunț evanghelic al unui Mijlocitor care poate să ofere păcătosului neprihănirea. Sămânța femeii va fi zdrobită ca jertfă pentru a îndepărta vina omului căzut în păcat. Sămânța femeii va zdrobi capul Satanei, distrugând astfel puterea acestuia asupra omului, care îl conducea în păcat. Dar de la un capăt la altul, ambele legăminte au o definiție identică a neprihănirii pe care o-mul trebuie să o aibă pentru a fi binecuvântat de Dumnezeu. Fără sfințenie, nici un om (sub oricare legământ) nu va vedea pe Domnul (Evrei 12:14).

C. MODALITATEA DE LUCRU ÎN OM

Legământul Faptelor și Legământul Harului au moduri diferite de lucru în om. Cele două legăminte lucrează identic *pentru* om. Amândouă țintesc la aceeași fe-

ricire a lui. Amândouă îi propun omului aceeași neprihănire. Dar cele două legăminte au moduri cu totul opuse unul altuia de a lucra *în* om.

Cea mai importantă modalitate care era cerută de la om ca să o folosească sub Legământul Faptelor era aceasta: omul trebuie să se străduiască să facă fapte pentru a-și asigura propria neprihănire. Dacă Adam voia să continue și să persevereze în starea de fericire pe care o avea de la creație, singura sa speranță stătea în împlinirea perfectă, continuă și universală a poruncilor lui Dumnezeu. Această modalitate este denumită în Romani 3:27 „legea faptelor.”

Sub Legământul Harului, modalitatea de care omul trebuie să se folosească este complet diferită. Aici, omul trebuie să creadă. Această modalitate este denumită, „legea credinței” (Romani 3:27). Omul trebuie să manifeste credință în faptul că Dumnezeu a trimis un Mijlocitor (Sămânța femeii) care va da omului neprihănirea care îi este indispensabilă înaintea lui Dumnezeu. Credința în acest Mijlocitor este singura cale prin care păcătoșii căzuți, vinovați, contaminați de păcat, pot avea neprihănirea pe care Dumnezeu o cere înainte ca El să binecuvânteze omul.

Modalitatea de lucru în Legământul Faptelor este „fă asta pentru tine”. Modalitatea de lucru în Legământul

Harului este „încrede-te în ceea ce face Mijlocitorul lui Dumnezeu pentru tine.”

„Căci toți cei ce se bizuiesc pe faptele Legii, sunt sub blestem; pentru că este scris: „Blestemat este oricine nu stăruiește în toate lucrurile scrise în cartea Legii, ca să le facă.” Și că nimeni nu este socotit neprihănit înaintea lui Dumnezeu, prin Lege, este învederat, căci „cel neprihănit prin credință va trăi.” Însă Legea nu se întemeiază pe credință; ci ea zice: „Cine va face aceste lucruri, va trăi prin ele.” - Galateni 3:10-12

Într-un sens, nimic nu s-a schimbat între ele două legăminte. Ceea ce este pus înaintea omului în ambele legăminte este aceeași fericire a lui. Ceea ce este necesar și indispensabil pentru a primi această binecuvântată fericire este identic în ambele legăminte. Domnul a cerut în ambele din partea omului o neprihănire perfectă și universală. Definiția neprihănirii a rămas neschimbată de la Legământul Faptelor la Legământul Harului. Dar într-un alt sens, toate lucrurile sunt la polii opuși în acestea două. În Legământul Faptelor, omul trebuie să își câștige neprihănirea prin *propriile fapte*. Prin contrast, în Legământul Harului, omul trebuie să primească darul fără plată de la Mijlocitorul lui *crezând*.

3

IMPLICAȚII ALE ÎNȚELEGERII BIBLICE A LEGĂMINTELOR



A. TEOLOGIA LEGĂMINTELOR REPREZINTĂ MIEZUL TEOLOGIEI CALVINISTE

Acolo unde teologia legămintelor este greșit înțeleasă sau respinsă, de regulă calvinismul² ajunge foarte rapid la declin. Afirmăția că nu există decât două legămintele, unul al faptelor, pentru omul inocent, și cel al harului, pentru omul păcătos, este un alt fel de a spune că Domnul Isus este calea, adevărul și viața, și că nici un om nu vine la Tatăl decât prin El (Ioan 14:6). Toți credincioșii Vechiului Testament, toți cei din Noul Testament, și noi înșine, toți putem veni la Dumnezeu numai ca păcătoși și numai prin Hristos.

Nu există decât o singură modalitate de lucru a harului pentru cei păcătoși. Dumnezeu nu are mai multe moduri pentru a binecuvânta pe cei păcătoși. El nu stabilește legăminte după legăminte ca reacție la deciziile oamenilor, până când unul din acestea se întâmplă să funcționeze bine doar pentru că oamenii ajung să îl accepte. Încă din veșnicie a existat o singură cale, bine concepută, pentru recuperarea celor păcătoși. Toate legămintele, de la Eden încoace, ne dezvăluie un singur plan de răscumpărare a omului, și aceasta printr-un Mântuitor trimis de El.

O astfel de Teologie a Legămintelor este un fel de văr apropiat al Teologiei Federale. Teologia Federală spune că Dumnezeu îi tratează pe fiecare din indivizii rasei omenești și oferă acestora binecuvântări sau blesteme în raport cu unul din cei doi reprezentanți ai omului. Fie ceea ce Adam a făcut va stabili destinul tău, fie ceea ce Hristos a făcut va determina viitorul tău veșnic.

„Căci dacă moartea a venit prin om, tot prin om a venit și învierea morților. Și după cum toți mor în Adam, tot așa, toți vor învia în Hristos.” – 1 Corinteni 15:21-22

Dacă ești încă în Adam, în unire federală astfel încât Adam are rolul de reprezentant și înlocuitor al tău, atunci trebuie să mori. Dar dacă ești în Hristos, în unire federală cu El astfel încât Hristos este reprezentantul și în-

locuitorul tău, vei fi înviat în ziua de apoi! În afară de aceștia, nu există un al treilea reprezentant, nu există un al treilea legământ. Iar aceasta nu înseamnă altceva decât a spune că nu există decât două legăminte!

De înțelegerea corectă a acestui adevăr depinde apoi înțelegerea corectă a doctrinei ispășirii limitate³. Când Isus a murit, El a murit pentru oile Sale, pentru un număr anume pe care Tatăl l-a dat Lui (a se vedea Ioan capitolele 6, 10 și 17). El a fost desemnat drept Reprezentantul (sau Capul Federal) al celor aleși. În viața Lui și la cruce, Domnul nostru a acționat pentru un număr prestabilit de păcătoși. De aceea, toți cei care sunt în Hristos vin la El și vor fi mântuiți în ziua de apoi (Ioan 6:37). Tot așa, cei care nu sunt în Hristos (adică sunt în afara Legământului Harului) pier fără speranță.

Este posibil ca unii să creadă în doctrina ispășirii limitate și totuși să nu înțeleagă teologia legămintelor sau teologia federală. Totuși, aceștia trebuie să aibă măcar o vagă înțelegere a acestei doctrine. S-ar putea ca ei să nu poată fi capabili să o explice sau să o apere cu argumente, nefolosind poate nici denumirea de teologia legămintelor sau federală. În istoria bisericii, aceia care au aderat la anumite sisteme teologice străine de teologia legămintelor, au avut și tendința de a respinge doctrina ispășirii limitate. Apoi în mod natural și alte doctrine ale harului⁴ ajung să fie atacate.

Sunt mulți aceia care apără Dispensaționalismul⁵ și care iau în răs Teologia Legămintelor. Acești creștini au cultivat între ei așa-zisul „calvinism în patru puncte” și astfel au ajuns să fie recunoscuți pentru opoziția lor față de oricine susține ispășirea limitată. Dispensaționaliștii simt instinctiv că ispășirea limitată implică veridicitatea teologiei federale sau a legămintelor. Și au dreptate. Aderarea la Teologia Legămintelor implică respingerea Dispensaționalismului.

B. DISPENSAȚIONALISMUL POARTĂ ÎN EL SĂMÂNȚA ARMINIANISMULUI⁶

1. Însăși ideea care stă la baza Dispensaționalismului, anume că Dumnezeu ar fi stabilit mai multe modalități pentru salvarea omului și că El ar fi așteptat „cu sufletul la gură” să vadă cum va primi o-mul pe fiecare dintre acestea, reprezintă o insultă la adresa unui Dumnezeu suveran. Înainte de crearea lumii, Dumnezeu a hotărât să mântuiască pe aleșii Lui printr-o singură modalitate (Efeseni 1:4-5). Acest plan de mântuire a fost revelat la căderea omului în păcat, în Geneza 3:15 – anume Legământul Harului.

2. Dispensaționalismul flirtează cu un standard relativ al bine-lui și răului, pentru că el ilustrează un Dum-

nezeu care instituie legi și modalități de a ajunge la neprihănire, după care le anulează una după alta. Nu este o coincidență faptul că dispensaționaliștii au predicat adesea despre o a doua lucrare a harului. Ei concep neprihănirea ca pe o experiență mistică ulterioară nașterii din nou, dar care nu este definită de nici un standard clar. Scriptura ne arată că nu există decât un singur standard al neprihănirii, care izvorăște din însăși caracterul lui Dumnezeu: „Fiți sfinți, căci Eu sunt sfânt” (1 Petru 1:16). Aceasta a fost o regulă constantă în cele două legăminte descoperite omului din cer.

Unii dintre dispensaționaliști s-au intitulat „reformați”, dar ei atacă ceea ce mărturisirile de credință reformate spun despre Teologia Legămintelor. Deși unii nu sunt în mod conștient dispensaționaliști, ei învie în discuțiile lor multe argumente care țin de școala de gândire anti-calvinistă. Cu siguranță că unii nu au făcut acest lucru intenționat sau conștient. Cu toate acestea, ceea ce ei au predicat militează împotriva doctrinelor harului. Ar fi îngroziți să conștientizeze că așa stau lucrurile. Dar aceasta este tendința și influența inevitabilă a învățăturilor lor, atunci când le analizezi serios și când ajungi la concluziile logice a ceea ce ei spun. Învățăturile lor reprezintă un atac la adresa suveranității lui Dumnezeu și la adresa

definirii clare a ce înseamnă neprihănire. Teologia Legămintelor stă în centrul adevărului biblic. Aceia care sunt inamicii ei însă pot face mult rău Bisericii lui Hristos.

C. LEGĂMINTELE LUI DUMNEZEU SUNT PERMANENTE

Când Dumnezeu face un legământ, el rămâne veșnic! În Geneza capitolul 3 sunt instituite două legăminte care acționează în paralel. Dispensaționaliștii tratează legămintele lui Dumnezeu ca pe niște capricii divine. Dar este o chestiune de lipsă de reverență să sugerezi că Dumnezeu ar avea un caracter capricios, pentru că El nu este niciodată așa. Orice spune și face El izvorăște din măreția Sa înțelepciune. Dar impresia pe care ți-o creează învățătura dispensaționalistă este aceea că Domnul Dumnezeu a avut o idee pentru omenire la momentul creației, El i-a comunicat-o lui Adam, dar omul a păcătuit, și prin urmare situația pe pământ a devenit neplăcută și confuză. Așa că Domnul a introdus o altă idee, care n-a reușit să îmbunătățească situația, așa că apoi a trebuit să tot vină cu un alt plan.

Implicația ne-pronunțată a Dispensaționalismului este că Domnul este mereu prins cu un pas în urma omului, mereu fiind prezentat ca și cum ar reacționa la deciziile creaturilor Sale. De asemenea, mai implică și ideea că

sărmanul Dumnezeu depinde iremediabil de inițiativa omului. Dacă omul nu aprobă ideile lui Dumnezeu, acestea ajung inutile. Conceptul lor este că a existat o epocă a inocenței care a sfârșit în dezastru. Apoi a urmat o eră a Guvernării Omenești. Întrucât aceasta n-a îmbunătățit situația, a fost urmată de o dispensație a promisiunilor, și tot așa. De aceea, ți se sugerează că Marele Arhitect din ceruri aruncă la coșul de gunoi plan după plan. Pur și simplu El distruge conceptele mai vechi și începe altele noi permanent. Șterge tabla și o ia de la capăt din nou și din nou. Vechiul Testament nu este altceva decât camera de încercări a Arhitectului, care e plină de planuri eșuate, aruncate la cutia de gunoi. Toată camera este doldora de eșecuri.

Legămintele lui Dumnezeu sunt tratate cu o astfel de mentalitate de mașinărie de distrus documente în scrierile unora care încă pretind că sunt „calviniști” sau „reformați”, dar care au atacat viguros doctrinele legămintelor. Dar în scrierile și discursurile lor, legămintele sunt anulate. Ei sugerează că singurul legământ care este valid astăzi este Noul Legământ, introdus de Domnul Isus și că toate celelalte legămintele, spun ei, sunt abandonate.

Dar este nevoie să luăm în serios cuvintele lui Isus, care a spus: „Să nu credeți că am venit să stric Legea sau Proorocii; am venit nu să stric, ci să împlinesc. Căci adevărat vă spun, câtă vreme nu va trece cerul și pământul, nu va trece o iotă sau o frântură de slovă din Lege, înainte ca

să se fi întâmplat toate lucrurile.” (Matei 5:17-18). Dumnezeu nu jură niciodată cu privire la un legământ cu omul, pentru ca apoi El să îl abandoneze. Când Dumnezeu face un legământ, fie toate elementele lui sunt împlinite complet, fie acel legământ rămâne în vigoare până la împlinirea definitivă.

Legământul Faptelor nu a reprezentat o primă încercare a lui Dumnezeu față de om, ci este un legământ însoțit de cuvântul Celui Preaînalt. Întrucât El nu se poate pocăi⁷ de instituirea acestui legământ, și deci nu poate fi abrogat vreodată. Geneza 2 și 3 nu reprezintă niște relicve interesante ale istoriei antice, descoperite în nisipul timpului ca să ne uimească pe noi când ne gândim la lumea care a existat atunci și care nu mai există acum.

Legământul Faptelor este la fel de valabil și astăzi. Geneza 3:16-20 ne furnizează o descriere a lumii de astăzi, a lumii moderne.

„Femeii i-a zis: „Voi mări foarte mult suferința și însărcinarea ta; cu durere vei naște copii, și dorințele tale se vor ținea după bărbatul tău, iar el va stăpâni peste tine.”

Omului i-a zis: „Fiindcă ai ascultat de glasul nevestei tale, și ai mâncat din pomul despre care îți poruncisem: „Să nu mânânci deloc din el, blestemat este acum pământul din pricina ta. Cu multă trudă să-ți scoți hrana din el în toate zilele vieții tale; spini și pălămidă să-ți dea, și să mânânci

iarba de pe câmp. În sudoarea feței tale să-ți mănânci pâinea, până te vei întoarce în pământ, căci din el ai fost luat; căci țărână ești, și în țărână te vei întoarce.” Adam a pus nevastei sale numele Eva: căci ea a fost mama tuturor celor vii.” - Geneza 3:16-20

Lumea de azi este o lume care se află încă sub blestemul Legământului Faptelor. Cele două realități foarte deranjante, și totuși foarte evidente, ale existenței noastre pe acest pământ constau din corupția naturii omului și moartea aproape universală a tuturor indivizilor de pe planetă. Până și noi, cei care credem în Isus Hristos, găsim și vedem blestemul Legământului Faptelor.

Apostolul Pavel a predicat atât Legământul Faptelor cât și Legământul Harului.

„De aceea, după cum printr-un singur om a intrat păcatul în lume, și prin păcat a intrat moartea, și astfel moartea a trecut asupra tuturor oamenilor, din pricină că toți au păcătuit... (Căci înainte de Lege păcatul era în lume. Dar păcatul nu este ținut în seamă câtă vreme nu este o lege. Totuși moartea a domnit, de la Adam până la Moise, chiar peste cei ce nu păcătuiseră printr-o călcare de lege asemănătoare cu a lui Adam, care este o icoană preînchipuitoare a Celui ce avea să vină. Dar cu darul fără plată nu este ca și cu greșeala; căci, dacă prin greșeala unuia singur, cei mulți au fost loviți cu moartea, apoi cu mult mai mult harul lui Dumnezeu și darul, pe care ni l-a făcut harul acesta

într-un singur om, adică în Isus Hristos, s-au dat din belșug celor mulți. Și darul fără plată nu vine ca printr-acel unul care a păcătuit; căci judecata venită de la unul, a adus osânda; dar darul fără plată venit în urma multor greșeli a adus o hotărâre de iertare. Dacă deci, prin greșeala unuia singur, moartea a domnit prin el singur, cu mult mai mult cei ce primesc, în toată plinătatea, harul și darul neprihănirii, vor domni în viață prin acel unul singur, care este Isus Hristos!)...Astfel dar, după cum printr-o singură greșeală, a venit o osândă, care a lovit pe toți oamenii, tot așa, printr-o singură hotărâre de iertare a venit pentru toți oamenii o hotărâre de neprihănire care dă viața. Căci, după cum prin neascultarea unui singur om, cei mulți au fost făcuți păcătoși, tot așa, prin ascultarea unui singur om, cei mulți vor fi făcuți neprihăniți. Ba încă și Legea a venit pentru ca să se înmulțească greșeala; dar unde s-a înmulțit păcatul, acolo harul s-a înmulțit și mai mult; pentru ca, după cum păcatul a stăpânit dând moartea, tot așa și harul să stăpânească dând neprihănirea, ca să dea viața veșnică, prin Isus Hristos, Domnul nostru.” - Romani 5:12-21

„Căci dacă moartea a venit prin om, tot prin om a venit și învierea morților. Și după cum toți mor în Adam, tot așa, toți vor învia în Hristos.” – 1 Corinteni 15:21-22

Chiar și tu ești acum ori sub Legământul Faptelor, ori sub Legământul Harului. Nu există altceva în afara acestora două.

Dacă nu ți-ai pus credința în Hristos (Mijlocitorul lui Dumnezeu pentru păcătoși), atunci chiar în acest moment te afli sub Legământul Faptelor. Noi toți ne-am născut în Adam, adică sub legământul divin făcut cu întreaga rasă omenească. La momentul judecății, Dumnezeu va cere să fie împlinite cerințele acestui legământ. Mulțimi de oameni trăiesc acum sub Legământul Faptelor. Numai aceia care au intrat în Legământul Harului au scăpat de lipsa de speranță care însoțește starea de a fi în Adam, născut vinovat, născut sub blestem.

Dar nici disponibilitatea Legământului Harului nu trebuie înțeleasă greșit. Când Domnul a vorbit în Geneza 3:15, El n-a făcut a-ceasta pentru că fusese luat prin surprindere când a văzut că pământul a ajuns să fie pervertit de păcat. Dumnezeu n-a decis să dea omului o a doua șansă folosindu-se de un plan alternativ cu totul complet, prin care omul să poată fi binecuvântat. Odată ce Domnul a instituit primul legământ, condițiile acestuia trebuie să rămână valabile pentru totdeauna. Astfel, primul legământ ajunge să fie întretesut în al doilea.

Sub primul legământ, omul trebuie să aibă o neprihănire perfectă, continuă și universală, dacă vrea să fie binecuvântat. Dar și sub Legământul Harului rămâne valabilă aceeași cerință ce trebuie respectată. Nu va fi acceptată o ascultare inferioară. Sub Legământul Faptelor, bles-

temul pronunțat pentru păcat este moartea. Omul a păcătuit, și de aceea moartea este rezultatul necesar. Sub Legământul Harului, este necesar ca un Mijlocitor să împlinească cerința neprihănirii perfecte în locul oamenilor care nu o pot obține prin ei înșiși. Mijlocitorul va muri în locul păcătoșilor sub blestemul Legământului Faptelor. Călcâiul Seminței femeii este zdrobit astfel, „Hristos ne-a răscumpărat din blestemul Legii, făcându-Se blestem pentru noi” (Galateni 3:13). El nu a făcut acest lucru abolind Legea sau anulând Legământul Faptelor, ci „făcându-Se blestem pentru noi.” El a împlinit toate cerințele Legământului Faptelor. El a împlinit toate cerințele acestuia.

În ceea ce ne privește, noi nu mai căutăm să fim binecuvântați prin profunzimea ascultării noastre de Lege. Noi suntem binecuvântați numai prin credința în lucrarea făcută de Mijlocitorul nostru. Totuși, lucrarea Lui are referință directă la Legământul Faptelor și subliniază dreptul acestuia de a stăpâni peste viețile oamenilor.

Când Legământul Faptelor a fost înfrânt, Dumnezeu nu l-a rupt spunând, „Bun, acum să începem ceva nou.” Și nici nu a făcut așa ceva cu niciunul din legămintele Sale cu Noe, Avraam, Moise sau David. Un legământ rămâne în vigoare până când toate condițiile lui sunt îndeplinite și satisfăcute. De aceea, orice legământ trebuie să rămână valabil și să se relaționeze corect la toate legămintele statuate anterior.

D. TREBUIE SĂ VORBIM DESPRE AMBELE LEGĂMINTE

Când predicăm biblic Evanghelia, trebuie să vorbim despre ambele Legăminte. Ceea ce Mântuitorul a făcut pentru a salva pe cei care sunt ai Lui nu poate fi explicat decât în termenii Legământului Faptelor. Situația disperată din care El a salvat pe aleșii Lui a fost aceea a blestemului Legământului Faptelor care căzuse asupra lor. Legământul Harului nu este un concept arbitrar, complet străin, pe planșa de desen a unui Dumnezeu indecis. Acest legământ are legături intime și asemănări cu Legământul Faptelor. Numai datorită acestei împletiri a celor două legăminte noi suntem puși în situația în care nu avem nimic de spus păcătoșilor atunci când predicăm harul către creștini!

Când noi predicăm celor care sunt sub Legământul Harului – la ce fericire sunt ei părtași prin lucrarea Mijlocitorului lor – noi înțelegem felul cum aceste adevăruri se aplică celor necredincioși. Aceștia din urmă sunt încă în Adam, nu în Hristos. Fericirea pe care le-o punem înaintea oamenilor în Legământul Harului este însăși fericirea pe care păcătoșii au pierdut-o în Adam, când și-au pierdut toate privilegiile lor înaintea lui Dumnezeu.

Atunci când, prin Evanghelie, vorbim despre blestemul de la care noi am fost eliberați în Hristos, Mijlocitorul nostru, avem de prezentat o lecție crucială pentru toți cei care nu se află sub Legământul Harului. Aceasta se referă la însăși blestemul care stă de-a-supra capului acestor oameni, aflați sub Legământul Faptelor. Trebuie să le spunem că întrucât Dumnezeu nu Și-a scutit propriul Său Fiu, ci L-a dat pentru noi toți cei aflați sub Legământul Faptelor (Romani 8:32), nici unul nu vom scăpa de blestem dacă nu vom alerga la Sămânța femeii și dacă nu ni-L vom asigura ca Mijlocitor al fiecăruia dintre noi.

E. AMBELE LEGĂMINTE SUNT ÎN ACORD CU DEFINIȚIA DATĂ NEPRIHĂNIRII

Legământul Faptelor și Legământul Harului sunt în acord în ceea ce privește definirea a ceea ce este neprihănirea. Noul Legământ vorbește în detaliu despre aspectele morale. În Noul Testament există pasaje lungi dedicate instruirii morale. Sunt chiar capitole întregi care conțin lucruri exprimate în tonul „da și nu”, iar acest lucru nu se explică prin aceea că făcând faptele Legii (a oricărei legi, dată de Moise sau de Hristos) noi am putea cumva să ne câștigăm mântuirea. Când noi am căzut în Adam, din acel moment am pierdut orice speranță a vreunei reușite personale prin faptele noastre. Cu toate acestea, Hristos a murit pentru a ne face zeloși pentru fapte bune (Tit 2:14).

Aceasta este un alt fel de a spune că Dumnezeu a pus vrăjmășie între noi și șarpele din vechime (Gen. 3:15). El a implantat în sufletele noastre o dragoste de neprihănire și o ură față de păcat. El ne-a făcut vrăjmași diavolului. Singura cale de a ne opune diavolului și de a fi plăcuți lui Dumnezeu este umblarea în neprihănire.

Neprihănirea descrisă sub Legământul Harului constă în exact același cod de conduită prescris sub Legământul Faptelor. Dacă nu ar fi fost așa, atunci Noul Testament n-ar fi avut de transmis nici un mesaj pentru cei păcătoși. Duhul lui Dumnezeu Își începe lucrarea harului în inimă prin convingerea omului de păcat. În mod obiectiv, în această lucrare de convingere de păcat, Duhul se folosește de Lege, legea morală. De aceea, noi nu predicăm păcătoșilor vreo nouă lege în Hristos. Ei nici măcar nu sunt în Hristos. Ei nu sunt sub Noul Legământ. Ei nu au nici o obligație să asculte de cerințele unui legământ care nu li se aplică și nici nu pot fi vinovați de neascultarea față de legi care nu le sunt lăsate ca să asculte de ele.

Dar legea morală predicată de Hristos este una și aceeași cu legea din grădina Edenului dată lui Adam și urmașilor lui. Noi predicăm legea morală față de creștini, dar nu facem acest lucru pentru că am crede că ascultarea de ea ar fi un fel de vehicul care i-ar duce la mântuire. Mântuirea este un dar fără plată, prin credința în Isus

Hristos, Domnul nostru (Efeseni 2:8-9). Dar creștinul trebuie să caute să trăiască în neprihănire în toate zilele vieții sale în semn de recunoștință față de acest dar fără plată pe care deja l-a primit. Este un act al recunoștinței, al mulțumirii. Însă aceeași Lege este standardul înalt pe care toți cei necredincioși trebuie să îl atingă dacă vor să își câștige fericirea în Adam. Cu cât un păcătos vede mai mult acest standard al neprihănirii, cu atâta el conștientizează că are mai puțină speranță să îl atingă vreodată. De aceea, el trebuie să găsească un Mijlocitor care să câștige pentru el acea neprihănire. El trebuie să găsească un Mijlocitor care să poarte blestemul în locul lui. Trebuie să găsească un Mijlocitor care să zdrobească capul șarpelui și să îi dea putere să devină sfânt.

Este posibil să te uiți la legea morală cu ochelarii Legământului Faptelor. Este posibil să citești pasajele morale ale Noului Testament cu această concepție. Dar când în inima cuiva este „legea faptelor” și nu „legea credinței”, întreaga lui ascultare este una legalistă, nu una evanghelică. Din acest motiv trebuie să înțelegem pe deplin natura celor două legăminte. Ignorând pur și simplu versetele Vechiului Testament nu eliminăm spiritul Legământului Faptelor din inimile oamenilor.

4

O CORECȚIE A PUNCTELOR DE VEDERE PERVERTITE ASUPRA SCRIPTURII



În privința legii morale, frecvent s-au făcut greșeli de mari proporții. Una din ele aparține lui C. I. Scofield și a ucenicilor lui dispensaționaliști. Și de atunci până în ziua de azi alții au luat-o pe aceeași cale.

Când oamenii citesc în Vechiul Testament, ajung la un moment dat la Legământul lui Moise, acel mare legământ dat pe Munte-le Sinai. Cărțile Exod, Levitic, Numeri și Deuteronom sunt pline de legi și porunci. Când dispensaționaliștii citesc pe Moise, ei își spun, „acesta este Legământul Faptelor”. Aceeași afirmație a fost făcută în mod repetat și de alții care nu fac parte din tabăra dispensaționalistă.

Fără îndoială că de la evrei se aștepta ca să facă multe „fapte bune”. Dar la fel se cere și de la creștini, după cum putem vedea în multe și lungi pasaje care tratează aspecte morale în Noul Testament. Dacă acesta este sensul termenului „Legământul Faptelor,” atunci am putea concluziona că de fapt și Moise și Hristos au stabilit legăminte ale faptelor.

Însă există un contrast între Pentateuh și Noul Testament. În cărțile lui Moise o proporție însemnată o formează legile și ritualurile ceremoniale, care predomină în aceste texte. Legile Vechiului Testament sunt mult mai restrictive și mai opresive. Noul Testament are mult mai mult de-a face cu harul și promisiunea. Și din nou, dacă acesta este sensul avut în vedere atunci când se spune despre legământul lui Moise ca fiind un legământ al faptelor, atunci putem fi de acord. În cărțile lui Moise este prezentată legea cu o mai mare transparență și rigiditate decât o vedem în Noul Testament.

Dar atât vechii cât și mai noii dispensaționaliști au altceva în minte. Ei cred în realitate că Moise a propus cu acea ocazie o cale de mântuire prin fapte! Ei cred că Moise predica în realitate un „Legământ al Faptelor”, după cum am văzut teologii folosind mereu această expresie. Ei ne spun că învățătura lui Moise era aceasta: „Calea către cer

stă în împlinirea Celor 10 Porunci”. Însă sunt unele probleme foarte serioase legate de această interpretare dată cărților lui Moise!

În primul rând, Moise nu a fost decât un intermediar. Dumnezeu a revelat sistemul poruncilor de pe muntele Sinai din cer! Este un lucru ca Dumnezeu să îi spună lui Adam în starea de inocență să continue și să confirme starea de fericire prin faptele lui, dar ar fi monstruos și aproape blasfemiator să sugerezi că Domnul a venit la păcătosul căzut, depravat și neajutorat și să îi fi propus cu toată seriozitatea ca el să se străduiască să își câștige restaurarea la viață, neprihănirea și comuniunea cu Dumnezeu tot prin faptele sale. Un astfel de lucru n-ar fi decât o bătaie de joc la adresa omului, dacă i s-ar cere ceva ce e imposibil. Mai mult, ar fi contrar a tot ceea ce Dumnezeu îi descoperise deja lui Adam (Geneza 3:15), lui Noe, Avraam, Isaac și Iacov. Dumnezeu le transmisese acestora hotărârea Lui că păcătoșii vor fi mântuiți prin har, prin credința într-un Mijlocitor care avea să vină. A sugera că, prin Moise, Dumnezeu S-a întors la un legământ al faptelor adresat celor păcătoși, ar fi un lucru complet nou și o răsturnare completă a hotărârii și promisiunii anterioare dată de El.

Dispensaționaliștii clasici ai lui Scofield, odată ce au conștientizat problemele de mai sus, au spus apoi că Dumnezeu nu ar fi vor-bit cu adevărat serios când I s-a

adresat lui Moise pe Muntele Sinai. După ei, tot ce a spus Domnul acolo a fost în realitate o „simplă ironie”. Dispensaționaliștii spun că prin Moise, Dumnezeu i-a îndemnat pe evrei să facă ceea ce ei ar fi trebuit să știe că nu trebuie să facă niciodată, căci Iehova dăduse deja un legământ al promisiunii lui Avraam, și acesta era un sistem al harului pentru păcătoși. La Sinai însă, spun dispensaționaliștii, Domnul a vrut să vadă dacă evreii prețuiau cu adevărat sistemul harului. Dar ei n-au trecut acest test. Greșeala lor a fost aceea de a crede un Dumnezeu ironic. Ei au fost de acord să asculte de vocea lui Dumnezeu, iar acest lucru i-a dus înapoi într-un sistem al faptelor.

Ce reprezentare oribilă a lui Dumnezeu și a Vechiului Testament! Dacă am lua în serios această interpretare, întreg sistemul de la muntele Sinai nu îl face pe Dumnezeu decât să pară ca o pisică jucându-se cu un șoarece înainte ca distrugerea inevitabilă a acestuia să vină. Dacă dispensaționaliștii ar avea dreptate, atunci nimeni dintre cei aflați sub sistemul mozaic, nici Moise, nici David, Isaia, și nici vreun alt evreu n-ar fi mântuit, întrucât între ei și Dumnezeu a fost instituit un legământ al faptelor. „Nimeni nu este socotit neprihănit înaintea lui Dumnezeu, prin Lege...” (Galateni 3:11). Toți ar fi fost sub Lege, nu sub har. O astfel de înțelegere a Vechiului Testament este înfi-orătoare și imposibil de apărut. Până și dispensaționaliștii

înșiși au ajuns să ignore cumva propriile lor teorii și să caute o cale prin care să îi scoată pe evreii Vechiului Testament de sub legământul faptelor față de care se pretinde că atât evreii cât și Dumnezeu au jurat să asculte la Muntele Sinai.

Când Domnul S-a coborât pe muntele Sinai, El a vorbit în auzul tuturor mai întâi, apoi a dat legământul în detaliu printr-un intermediar, anume Moise. Primele Sale cuvinte au fost acestea, „Eu sunt Domnul, Dumnezeul tău, care te-a scos din țara Egiptului, din casa robiei” (Exod 20:2). Apoi le-a transmis numai poruncile. Este clar de la început că evreii nu au fost chemați să împlinească Legea pentru a căpăta astfel favoarea lui Dumnezeu. El deja îi răscumpăraseră (ca etnie, la Exod). Inima Lui era deja îndreptată către ei. Lor li se cerea însă să împlinească poruncile în semn de recunoștință pentru ceea ce Domnul deja făcuse pentru ei. În plus, ceremoniile multiple date prin Moise, toate arată către Mijlocitorul care avea să vină. Acest lucru arată că avem de-a face în mod evident cu un Legământ al Harului, nu un Legământ al Faptelor!

Fiecare legământ biblic de după căderea omului în păcat, care a fost revelat de Dumnezeu, este o formă a Legământului Harului. De la Eden încoace, nici măcar unul nu a fost un Legământ al Faptelor. Niciodată nu le-a dat Domnul păcătoșilor un legământ al faptelor ca pe o cale către mântuire! Nici unul din legămintele biblice de după

Eden nu funcționează ca o „lege a faptelor” (Romani 3:27). Toate izvorăsc din „legea credinței.”

Desigur, este posibil ca oamenii să citească legea morală din Vechiul sau Noul Testament și să încerce să trăiască prin intermediul faptelor, și nu prin credință. În vremea lui Moise au fost unii care au făcut asta. Fariseii au trăit cu aceeași gândire în vremea Domnului Isus și a apostolului Pavel. Și în vremea noastră sunt oameni care trăiesc la fel. Dar Domnul și Scriptura nu cer nicăieri acest lucru de la păcătoși și nici nu sugerează că binecuvântarea va fi dată acelor păcătoși care trăiesc și vor să fie mântuiți în baza faptelor lor. Astfel de oameni sunt destinați să eșueze.

Mărturisirea⁸ noastră vorbește de la sine asupra faptului că toate legămintele biblice de după cădere sunt unite în principala lor caracteristică – harul – și în principala lor cerință – credința. Toate legămintele biblice (cel cu Adam după cădere, cel cu Noe, cu Avraam, cu Moise, cu David și al lui Hristos) nu sunt decât variații ale aceluiași Legământ al Harului. Toate acestea au în ele aceleași principii fundamentale legate de calea de mântuire a păcătoșilor – prin credința în Sămânța femeii.

Formele acestea variate ale Legământului Harului sunt în multe feluri diferite. Ele sunt diferite în măsura în care este dat Duhul Sfânt, în modalitatea prin care harul

este exprimat în închinare, în modalitatea în care neprihănirea este aplicată în relațiile sociale, în modalitatea vizibilă în care ele sunt prezentate, și în detaliile exprese din legea morală. Cu toate acestea, în esența lor, ele sunt la fel. Toate cer omului să trăiască după „legea credinței.” Toate stabilesc același standard: neprihănirea. Toate proclamă pe același Mijlocitor care mântuiește. Toate conduc la aceeași binecuvântare a omului. Toate prezintă aceleași scopuri mărețe ale harului.

* * *

„Avram a crezut pe Domnul, și Domnul i-a socotit lucrul acesta ca neprihănire.” - Geneza 15:6

„Căci mie nu mi-e rușine de Evanghelia lui Hristos; fiindcă ea este puterea lui Dumnezeu pentru mântuirea fiecăruia care crede: întâi a Iudeului, apoi a Grecului; deoarece în ea este descoperită o neprihănire, pe care o dă Dumnezeu, prin credință și care duce la credință, după cum este scris: „Cel neprihănit va trăi prin credință.” Mânia lui Dumnezeu se descoperă din cer împotriva oricărei ne-cinstiri a lui Dumnezeu și împotriva oricărei nelegiuiri a oamenilor, care înăbușă adevărul în neleguirea lor. Fiindcă ce se poate cunoaște despre Dumnezeu, le este descoperit în ei, căci le-a fost arătat de Dumnezeu.” - Romani 1:16-19

„Dacă Avraam a fost socotit neprihănit prin fapte, are cu ce să se laude, dar nu înaintea lui Dumnezeu. Căci ce zice Scriptura? „Avraam a crezut pe Dumnezeu, și aceasta i s-a socotit ca neprihănire.” - Romani 4:2-3

„Și cel neprihănit va trăi prin credință: dar dacă dă înapoi, sufletul Meu nu găsește plăcere în el.” - Evrei 10:38

„Încolo, fraților, fiindcă ați învățat de la noi cum să vă purtați și să fiți plăcuți lui Dumnezeu, și așa și faceți, vă rugăm, și vă îndemnăm în Numele Domnului Isus, să sporiiți tot mai mult în privința aceasta. Știți, în adevăr, ce învățături v-am dat prin Domnul Isus. Voia lui Dumnezeu este sfințirea voastră: să vă feriți de curvie; fiecare din voi să știe să-și stăpânească vasul în sfințenie și cinste, nu în aprinderea poftelor, ca Neamurile, care nu cunosc pe Dumnezeu. Nimeni să nu fie cu viclenie și cu nedreptate în treburi față de fratele său; pentru că Domnul pedepsește toate aceste lucruri, după cum v-am spus și v-am adevărit. Căci Dumnezeu nu ne-a chemat la necurăție, ci la sfințire.” - 1 Tesaloniceni 4:1-7

„Totuși, fiindcă știm că omul nu este socotit neprihănit, prin faptele Legii, ci numai prin credința în Isus Hristos, am crezut și noi în Hristos Isus, ca să fim socotiți neprihăniți prin credința în Hristos, iar nu prin faptele Legii; pentru că nimeni nu va fi socotit neprihănit prin faptele Legii. Dar dacă, în timp ce căutăm să fim socotiți neprihăniți în Hristos, și noi înșine am fi găsiți ca păcătoși, este oare Hristos un slujitor al păcatului? Nicidecum! Căci, dacă zidesc iarăși lucrurile, pe care le-am stricat, mă arăt ca un călcător de lege. Căci eu, prin Lege, am murit față de Lege, ca să trăiesc pentru Dumnezeu. Am fost răstignit împreună cu Hristos, și trăiesc... dar nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăiește în mine. Și viața, pe care o trăiesc acum în trup, o trăiesc în credința în Fiul lui Dumnezeu, care m-a iubit și S-a dat pe Sine însuși pentru mine. Nu vreau să fac zadarnic harul lui Dumnezeu; căci dacă neprihănirea

se capătă prin Lege, degeaba a murit Hristos. ,Galateni nechibzuiți! Cine v-a fermecat, pe voi, înaintea ochilor căroră a fost zugrăvit Isus Hristos ca răstignit? Iată numai ce voiesc să știu de la voi: prin faptele Legii ați primit voi Duhul, ori prin auzirea credinței? Sunteți așa de nechibzuiți? După ce ați început prin Duhul, vreți acum să sfârșiți prin firea pământească? În zadar ați suferit voi atât de mult? Dacă, în adevăr, e în zadar! Cel ce vă dă Duhul și face minuni printre voi, le face oare prin faptele Legii sau prin auzirea credinței? Tot așa și „Avraam a crezut pe Dumnezeu, și credința aceasta i-a fost socotită ca neprihănire.” Înțelegeți și voi dar, că fiii ai lui Avraam sunt cei ce au credință. Scriptura, de asemenea, fiindcă prevedea că Dumnezeu va socoti neprihănite pe Neamuri, prin credință, a vestit mai dinainte lui Avraam această veste bună: „Toate neamurile vor fi binecuvântate în tine.” Așa că cei ce se bizuiesc pe credință, sunt binecuvântați împreună cu Avraam cel credincios. Căci toți cei ce se bizuiesc pe faptele Legii, sunt sub blestem; pentru că este scris: „Blestemat este oricine nu stăruiește în toate lucrurile scrise în cartea Legii, ca să le facă.” Și că nimeni nu este socotit neprihănit înaintea lui Dumnezeu, prin Lege, este învederat, căci „cel neprihănit prin credință va trăi.” Însă Legea nu se întemeiază pe credință; ci ea zice: „Cine va face aceste lucruri, va trăi prin ele”. Hristos ne-a răscumpărat din blestemul Legii, făcându-Se blestem pentru noi, - fiindcă este scris: „Blestemat e oricine este atârnat pe lemn” – pentru ca binecuvântarea vestită lui Avraam să vină peste Neamuri, în Hristos Isus, așa ca, prin credință, noi să primim Duhul făgăduit. Fraților, (vorbesc în felul oamenilor), un testament, chiar al unui om, odată întărit, totuși nimeni nu-l desființează, nici nu-i mai adaugă ceva. Acum, făgădu-

ințele au fost făcute „lui Avraam și seminței lui”. Nu zice: „Și semințelor” (ca și cum ar fi vorba de mai multe), ci ca și cum ar fi vorba numai de una: „Și seminței tale”, adică Hristos. Iată ce vreau să zic: un testament, pe care l-a întărit Dumnezeu mai înainte, nu poate fi desființat, așa ca făgăduința să fie nimicită, de Legea venită după patru sute trei zeci de ani. Căci dacă moștenirea ar veni din Lege, nu mai vine din făgăduință; și Dumnezeu printr-o făgăduință a dat-o lui Avraam. Atunci pentru ce este Legea? Ea a fost adăugată din pricina călcărilor de lege, până când avea să vină „Sămânța”, căreia îi fusese făcută făgăduința; și a fost dată prin îngeri, prin mâna unui mijlocitor. Dar mijlocitorul nu este mijlocitorul unei singure părți, pe când Dumnezeu, este unul singur. Atunci oare Legea este împotriva făgăduințelor lui Dumnezeu? Nicidecum! Dacă s-ar fi dat o Lege care să poată da viața, într-adevăr, neprihănirea ar veni din Lege. Dar Scriptura a închis totul sub păcat, pentru ca făgăduința să fie dată celor ce cred, prin credința în Isus Hristos. Înainte de venirea credinței, noi eram sub paza Legii, închiși pentru credința care trebuia să fie descoperită. Astfel, Legea ne-a fost un îndrumător spre Hristos, ca să fim socotiți neprihăniți prin credință. După ce a venit credința, nu mai suntem supt îndrumătorul acesta. Căci toți sunteți fii ai lui Dumnezeu, prin credința în Hristos Isus. Toți care ați fost botezați pentru Hristos, v-ați îmbrăcat cu Hristos. Nu mai este nici Iudeu, nici Grec; nu mai este nici rob nici slobod; nu mai este nici parte bărbătească, nici parte femeiască, fiindcă toți sunteți una în Hristos Isus. Și dacă sunteți ai lui Hristos, sunteți „sămânța” lui Avraam, moștenitori prin făgăduință.” - Galateni 2:16-3:29.

NOTE EXPLICATIVE



- 1. Romani 8:1a** – literal, versetul se traduce „Așadar, pentru cei care sunt în Hristos Isus nu mai există nici o condamnare”
- 2. Calvinism** – sistemul teologic formulat în perioada Reformei și susținut de biserică până pe la sfârșitul anilor 1800. El spune că Dumnezeu este suveran în toate lucrurile, inclusiv în mântuirea omului, în care Dumnezeu condamnă pe toți oamenii pe drept prin Adam datorită păcatelor lor, dar alege pe unii pentru mântuire în harul și îndurarea Lui. Calvinismul susține de asemenea adevărul biblic că omul este responsabil să caute pe Dumnezeu și să alerge la El ca să fie mântuit.
- 3. Ispășirea Limitată** – doctrina biblică potrivit căreia Hristos a murit pentru poporul Său, care este format din cei aleși de Dumnezeu înainte de întemeierea lumii. Doctrina opusă acesteia este ispășirea universală, în care se spune că Hristos ar fi murit pentru toate păcatele săvârșite de toți oamenii.
- 4. doctrinele harului** – expresie care denumește sistemul teologic ce susține credința istorică a reformatoarelor, și care se

focalizează pe gloria lui Dumnezeu în stăpânirea Lui suverană asupra tuturor lucrurilor, și care include doctrinele alegerii și ispășirii limitate. Adesea, mai este denumit și „Calvinism.”

5. Dispensaționalism – sistemul teologic care împarte timpul în „perioade cu legăminte distincte”, fiecare dintre acestea manifestându-se printr-o modalitate diferită în care omul trebuia să se raporteze la Dumnezeu. Una din doctrinele cheie în acest sistem teologic este aceea că legea morală a Vechiului Testament nu se aplică sfinților Noului Testament din cauza faptului că ea era parte dintr-o dispensație din trecut, dar acum legea Legământului Mozaic este înlocuită prin harul Noului Legământ. O altă doctrină-cheie constă în ideea unei domnii fizice a lui Hristos pe pământ timp de o mie de ani. Notă: o ramură a Dispensaționalismului denumită „Dispensaționalism Istoric” susține faptul că legea morală a lui Dumnezeu continuă să se aplice credincioșilor de azi ca regulă a vieții și ghid în sfințire; acest sistem este totuși denumit dispensațional pentru că susține în continuare credința într-o domnie literală a lui Hristos timp de o mie de ani.

6. Arminianism – sistemul teologic care susține că omul are în ființa proprie acea licărire a binelui și că prin voința proprie, el poate alege să fie mântuit. În acest sistem, mântuirea omului depinde de el, prin faptul că „Îl invită pe Hristos în viața sa” sau printr-o „decizie” asemănătoare pe care omul trebuie să o ia.

7. a se pocăi – a-și schimba gândirea (Numeri 23:19; 1 Samuel 15:29)

8. mărturisirea noastră – este vorba despre *Mărturisirea de Credință Baptistă de la Londra din 1689*, care este aproape identică cu Mărturisirea de Credință Westminster (1647), cu excepția aspectelor legate de botez și conducerea bisericii. Ambele mărturisiri susțin suveranitatea lui Dumnezeu în mântuire și responsabilitatea omului de a căuta pe Dumnezeu. Mărturisirea de la Londra a fost utilizată de bisericile baptiste din întreaga lume vreme de peste 300 ani. (Copii ale acestuia sunt disponibile în limba engleză la Chapel Library sau în limba română la Asociația MAGNA GRATIA).